

**D. Marcvs Evangelista. Rodolphi Gvaltheri Tigurini in
Euangelium Iesu Christi secundum Marcum Homiliæ
CXXXIX.**

Gwalther, Rudolf

[S.l.], 1570

VD16 W 1048

Homilia LXXXVI. Tunc cœpit Petrus dicere ei: Ecce nos reliquimus omnia, & secuti sumus te. Respondens autem Iesus, ait: Amen dico uobis, nullus est qui reliquerit domum, aut fratres, aut sorores, aut ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71833](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71833)

Quare diuites quidem in eorum meditatione versari conuenit, quae paulo ante diximus, pauperes vero Apostolorum exemplum imitari, suam ipsorum cupiditatem agnoscant, & communem humani generis corruptionem deplorent, quae tam diuitibus quam egenis salutis rationem planè arduam & difficilem reddit: utring, verò pietati & precibus studeant, quae sola in ista difficultate constitutus succurrere possunt.

Huc facit amica & plena consolationis Christi responsio, qui discipulos intuitus, ait: Apud homines hoc est impossibile, sed non apud Deum: nam omnia possibilia sunt apud Deum. Responsio sum diuina consolationem. huius partes sunt duae. Prima, homines suis viribus saluari posse, discretè negat. In genere enim interrogant discipuli, Et quis potest saluus fieri? In genere ergo respondet Christus, apud homines hoc impossibile esse. Ea enim est omnium hominum conditio, ut terrenis magis quam caelestibus intenti, haec amplecti nec velint nec possint, nisi caelitus regenerentur, sicuti Christus Nicodemo dixit. At quia semetipsum nemo regenerare potest, nemo etiam ex semetipso saluari poterit. Vbi probè obseruabis Christum hoc nomine consternatos discipulos, non ad inanem suarum virium aut liberi arbitrij fiduciam ablegare, sed simpliciter illis assentiri, adeoque testari, quòd hominem ex semetipso saluari, impossibile sit. Corruit igitur hoc loco vniuersa Pape officina, & ruinosam illa lateraq; arbutij & nostrorum operum meritùq; suppellex, quae magna ex parte pecunijs redimitur, quibus omnem in salutis negotio laudem Christos negat. Altera verò parte consolationè subiicit, cum ait: Sed non apud Deum, &c. Quasi diceret: Quoad homines, rectè colligitis. Sed nõ ideo impossibile est, homines saluari. Deus enim quia omnia potest, & ipse ea in illis operatur, quae alioqui ipsis praestitu impossibilia sunt: ut nimirum opibus rectè utantur, fiduciam omnem in se vno collocatam habeant, bene sciat, & thesaurum sibiipsis in caelo recondant. Et quod in praesenti pollicetur, id ipsum in Abrahamo, Dauide & postea in Apostolis praestitum videmus. Huc enim illud Pauli facit, qui ait: Di-dici in quibus sum, his contentus esse. Noui & humilis esse, noui & excellere. Vbiq; & in omnibus institutus sum, & saturari, & esurire, & abundare, & penuriam pati. Omnia possum per Christum, qui me corroborat. Idem Hebraeos fratres hoc nomine laudat, quòd facultatum suarum direptionem cum gaudio acceperint. Nec hodie desunt, qui dum licet fortunis suis piè & bene utuntur, & illis ipsis postea exilium spontaneum, vincula, ignominiam omnis generis, ipsam denique mortem praferunt, si fidem in Christum aliter retinere non datur. Vides ergo nec ob nostrarum virium imbecillitatem nos spem salutis abijcere, nec nos opulentiores temere condemnare deberè, quòd tam facile est Deo nos regenerare, quàm illi olim fuit vniuersam mundi huius machinam ex nihilo producere. Nemo tamen hinc occasionem arripiat, ut quæuis suae rationis simenta per Dei omnipotentiam prober. Nec enim omnia quae potest facit Deus, sed quaecumq; suo consilio fieri decreuit. Quare diuina ratio in verbis ipsius nos respicere conuenit, & ex hoc illius voluntatem discere, nec de illius effectu dubitare, quando illi nihil est impossibile. Qui enim in vniuerso ordine nudam omnipotentiam ractitant, semetipsum turpissimè fallunt, & absurdissimorum dogmatum suae opinionum auctores sunt. Ceterum quod precipuum huius loci caput est memori mente recondamus, ut nostrae conditionis memores, huius seculi bonis ita utamur, ne ijdem abutiamur, thesauros verò in caelis habeamus reconditos, quos sui sanguinis pretio nobis acquisiuit Christus Iesus Dominus noster: cui debetur benedictio, honor, gloria & potestas in aeternum. Amen.

Tunc coepit Petrus dicere ei: Ecce nos reliquimus omnia, & secuti sumus te. Respondens autem Iesus, ait: Amen dico vobis, nullus est qui reliquerit domum, aut fratres, aut sorores, aut patrem, aut matrem, aut uxorem, aut liberos, aut agros, mea causa & Euangelij: quin recipiat centuplicia nunc in hoc tempore, domus, & fratres, & sorores, & matres, & liberos, & agros, cum persecutionibus, & in seculo uenturo uitam aeternam. Multi autem primi erunt ultimi, & ultimi primi.

y 3

Consolatio aduersus periculo sum diuina consolationem.

Ioan. 3.

Matthæi 16.

Philip. 4.

Hebr. 10.

Omnipotentiæ

Psal. 115.

1. Corinth. 7.

Argumentum
& usus pre-
sentis loci.

Etsi plerique homines sibi bene esse velint & eterna salutis studio tentantur, multa tamen sunt
que illos in vera huius consequenda ratione impediunt. Inter que primus ferè locus dicitur
acquisitus pessimè abutuntur, aut ita illis addicti sunt, ut & Christianæ charitatis officia negligunt,
& fidem turpiter abnegent, si quando illas amittendi periculum inflat. Frequenter ergo de
Christus in Evangelio dicitur, ut qua in eas collocatur fiduciam retundat, & de vero legitur, quod
rundem vsu admonet. Et nuper quidem magnatis cuiusdam exemplo docuit, quantum inmoderata
harum cupiditas ad salutem tendentes remoretur; nec exempla desunt, quantum inmoderata
aliquis omnibus ferè integri sunt, ad hunc tamen scopulum impingere soleant. Quia autem opum su-
rum amissionem omnes metuunt, Christus in presenti nos amplissimis promissionibus excitat, ut in
graue aut iniquum videatur iacturam facere, cui amplissimam retributionem diuinitus iam prepa-
ratam esse audit.

Petrus interro-
gat de premio
Apostolorum.

Ceterum tractationi huic occasionem præbuit Petri Apostoli questio. Somniabat ille, ut ex-
liqui terrenum regnū Christi, & in eo honores & dignitates maximas. Quare præter quem locum
accidit, quod inuenis iste opes suas relinquere iubetur, & quod diuites adeo difficulter in regnum
ingressuros esse, Christus dicit. Quærit ergo quid de ipsis futurum, & quod nam sibi studij præmium
habitu sint, qui omnibus suis relictis, ipsam hucusque secuti sint? Vbi rursum carnis nostre reg-
num elucet, qua dum regni Dei studio teneri videtur, terrena tamen potius quam celestia querit.

Apo. 5. & 8.
Epistola 89.
ad Hilarium.

Et hoc vetus & commune malum, cuius exempla in Simone Mago & Anania atq; Appollonia
dit primitiua ecclesia. Et Augustinum de ijs conquestum legimus, qui ipsius tempore ad cupiditas
opes suas & multiplicanda delectamenta terrena, religionem sibi suffragari debere arbitrabantur.
Quod vnum abundè docet, nos nostris operibus nihil apud Deum mereri, cum illis semper præmia
potius commodo, quam Dei gloria, studeamus. Quomodo enim hæc Deo placere possunt, quod non
minibus quidem eiusmodi officia probantur, que privati quæstus aut commodi studium solliciti
ci? Quoad tamen Apostolos, laudem merentur, quod nunc demū de premio querant, cum tunc
sæpe bona contenti fuerint. Ita solent ij, in quibus vera fidei semina extant: ut minimum de suo præmio
officio, quam præmio, solliciti sint. Hoc enim sibi à Deo obtenturum minimè ambigunt, illud vò
abs se facile negligi posse vident, cum suæ naturæ infirmitatem & corruptionem probe cognitam
per seclatam habeant. Sic Abraham Deum vocantem sequebatur, relicto solo patrio, nec vbi summa
rum sedes fixas habiturus esset, interrogabat. Et Paulus cum se cælitus vocari audiret, non quid
se futurum esset, quærebat, sed aiebat: Domino quid me vis facere? Arguuntur his nostris seculi mo-
res, quando plerique religionem, imò quamuis aliam quoq; vocationem, quæstui merentur, & de premio
querunt, priusquam aut suæ vocationis officia, aut suas in his obeundis vires in speciem: neque
quam sibi faciendum putant, nisi lucrum sibi ob oculos positum videant.

Gene. 12.
Astorum 9.

Quomodo A-
postoli omnia
sua reliquerint.

Cum primis autem hic considerandum venit, quomodo Apostoli omnia sua reliquerint. Etenim
enim exemplo hodie Monachi & Anabaptiste abutuntur, dum illi quidem vitæ solitaria hinc
cipant, & huius merito confidunt, hi vero temere relictis vxoribus, liberis & parentibus nonnulla
genus suscipiunt. At nihil isti omnes cum Apostolis commune habent. Hi enim cum ista diceret
erunt, adhuc domus suas, nauicular, retia, & quidam vxores quoq; suas habuerunt, & in sua frequen-
ter diuenterunt, sicuti de Petro & Mattheo non semel legimus. Et ijdem post Christi reuer-
nem ad piscationem rediisse leguntur. Reliquerunt ergo quoad animi sui voluntatem, & quæstus
vocatione ipsorum postulabat: adeo ut licet possessionis ius retinerent, fiduciam tamen in illa minimè
collocarent, nec etiam per hæc se ab officio suo abstrahi paterentur. Toto igitur celo certant, qui
exemplo hoc vel Monachorum superstitiones & hypocrisis, vel Anabaptistarum furor & stultitia
arbitrantur. Et si enim postea omnibus in vniversum renuntiarint Apostoli, quando illas per totum
ordem predicare oportebat: minimè tamen inde cõmunis regula petenda est, ad quam reliqui etiam
omnes obstringantur, quos nulla singularis vocatione idem facere cogit. Paulus certe vnquam vnquam
ea conditione manere iubet, in qua vocatus sit. Et idem parentibus, & coniugibus suis erga sui
officia præscribit, adhuc infideli deteriorum esse dicit eum, qui suis non honestè proficiat. Omnium vò
est, ut animos suos ab opum cupiditate auocent, & vbi ita necessitas vigeat, ut vel illas amittant
vel fidem

Matth. 8. 9. 17.
Ioan. 21.

1. Corinth. 7.
Ephes. 5. 6.
1. Tim. 5.

vel fidem in Christum abnegare & ab hoc nobis commissam stationem relinquere oportet tunc non
operi modo verumetiam vitam deponere parati simus, nec quicquam Christo preferamus, in quo no-
bis thesauri aeterni repositi sunt. Rursus, dum salva fide & huius confessione nostra retinere datur,
illis iuxta Pauli regulam pie vivamus, ut non abutamur. Ad hunc modum de opibus vel relinquen-
dis vel usurpandis Apostolos docuisse, ex primitiva ecclesia exemplo constat, in qua, voluntate qui-
dem & beneficentia studio pij omnia sua communia habebant, ita tamen ut à possessione sua nemo
iniustus deturbaretur, sicuti Petri verba ad Ananiam discretè testantur. Sicuti enim charitatis lex
regentiam necessitati succurrere iubet, ita eadem prohibet, ne aliena vel ipsi inuadamus, vel alios sua
nobis largiri cogamus. Imò intolerabile scandalum est, sub religionis prætextu ex alieno vivere,
cum hic potius pijs scopus præfixus esse debeat, ut nemini graues vel molesti sint, quam plurimos ve-
rò suis officijs subleuent.

Sed Christum Petro ad hunc modum respondentem audiamus. Amen dico vobis, nullus est qui
relinquerit domum, aut fratres, aut sorores, aut patrem, aut matrem, &c. mea causa & Euangelij
qui recipiat centuplicia nunc in hoc tempore cum persecutionibus & in seculo futuro vitam æter-
nam. Multi autem primerunt vltimi, & vltimi erunt primi. In qua responsione tria potissimum
nobis veniunt consideranda: Primum, de quibus hic Christus loquatur, & ad quos ista promissio
referri debeat. Secundum, quid istud pollicetur. Tertium, ut confidentiam eorum reprimat, qui
aliquid vsq; progressi sibi ipsi nimum tribuunt, & ea occasione securiores fiunt.

De primo discretè loquitur, dum eos nominat, qui sua relinquunt ipsius & Euangelij causa:
Apud Lucam ait, Propter regnum Dei ad illud nimirum respiciens, quod regnum Dei per Euan-
gelium nobis offerretur, et ideo inter dū regni Dei nomen accipit. In Mattheo autem, primam respon-
sionis partem ad Apostolos restringens ait, Amen dico vobis, quod vos qui me secuti estis, &c. Ad
eos ergo ista promissio pertinet, qui per Euangelij prædicationem in fide instituti, Christum Iesum
sibi imitandum proposuerunt, suamq; vocationem cum rerum suarum iactura sequuntur. Neq; hic
referri cuiuscumq; sint loci aut ordinis, modo id faciunt, quod modo diximus. Minime ergo istis locis
hic parocinatur, qui vel prodigalitate & luxu sua dilapidant, vel superstitione dementari volunt a-
riam (ut loquuntur) paupertate sibi ipsi asciscunt. Faciunt enim prius illud impij & mala fidei
homines, qui à Christo & regno Dei alienissimi sunt. Alterum verò illud olim ex gentibus quidam
præsterunt, nec in ea re inferiores nostris hominibus sunt Turcarum eremite, qui simul vitam inno-
centia & morum integritate omnes Christianorum Monachos longè exuperant. Non ergo sufficit
opes reliquisse, sed ut Christum sequamur oportet, et illius vocationem expectemus: quam qui negli-
gunt, si sub pietatis prætextu extremè impij fiunt.

Secundò premium talibus duplex promittitur, quorum alterum ad præsens, alterum ad futurum
seculum pertinet. Ad vtriusq; verò certitudinem facit sollemnis illa contestatio, quæ iurijurandi in-
stat est, cum ait: Amen dico vobis. Ad primam promissionis partem pertinet, quod ijs qui domum,
parentes, fratres, sorores, uxorem, liberos, & quacunq; sunt eius generis, ipsius causa relin-
quunt, centuplicem retributionem in hoc tempore pollicetur, & quidem cum persecutionibus. Ita ve-
rò docere vult, talibus adeò non metuendam esse aliquam iacturam, ut potius lucrum ingens spera-
re debeant. Centuplex enim retributio pro multiplici ponitur: numerus finitus pro infinito. Ratio
huius promissionis in eo est, quod omnes Christiani per fidem ita Christo inseruntur, ut in hoc
eiusdem corporis simul membra, & eiusdem patris filij, & proinde fratres atq; coheredes sint. Unde
tam arcto charitatis vinculo constringuntur, ut omnia ipsis communia sint. Quotquot ergo fratres
verinos, parentes item naturales, liberos ex sese progenitos, domus item & agros propter Christum
relinquunt, iidem totidem fratres inueniant, quot partem in orbe veri Christiani sunt, à quibus ea
officia sibi præstari sentiant, quæ vel fratres fratribus, vel parentes liberis, vel hi illis præstare tenen-
tur. Et sic fit, ut qui vno tantum in loco prius domus & agros siue redditus habuerunt, nunc ubique
gentium hospitia & quacunq; ipsis ad victum necessaria sunt, reperiant. Exempla in Apostolis ex-
tant, quibus vivente adhuc cum ipsis Christo nihil unquam defuit, sicuti in vltima cœna ipsi fatentur.
postea verò in orbem digressi, partem repererunt pios fratres, quorum charitate et beneficentia suble-
nati sunt. Et quod illis evenit, hoc ipsum hodie non pauci experiuntur, qui propter fidei confessionem

1. Cor. 7.

Afor. 5.

Responsio Christi

1. Ad quos pro-

missio Christi

pertinet.

Luc. 13.

Matth. 19.

2. Præmiū

eorum qui sua

propter Chris-

tum deserunt.

Retributio in

hoc seculo cen-

tuplex.

1. Cor. 12.

Eph. 4.

Rom. 8.

Luc. 22.

exultant. Quid? quod inter hostes quoque acerrimos Christus sus proficere solet, sicut in Abrahamo exemplo patet: qui cum Deum vocantem secutus patriam & cognatos suos reliquisset, inter Chanaanos opibus simul & amicis suis federibus amplissimorum virorum praclarus fuit. Cum enim in priorum quoque corda Deus in sua manu habeat, facile illa inclinare potest, ut suis benefaciant.

At hic nos conditionis semper meminisse oportet, quam huic promissioni adiecit Christus: Non mirum quod persecutiones interea non sunt defuturae in se credentibus: Nec enim par est, ut alii discipulorum, quam magistri conditio. Et quia mundus totus in malo constitutus est, ac idcirco vultis lucem ferre non potest, nunquam non ijs molestus esse solet, penes quos illa lucet, & qui eandem mundo inferre cupiunt. Patitur verò hoc Deus, non quod mundi improbitatem aliter vitare non possit: sed quia nos cruce exerceri prodest, qui alioquin in effrenem peccandi licentiam erumpimus, vel securi & socordes salutis iacturam pateremur. Non est ergo quod cum Iuliano opposita promissionem hanc nobis per ludibrium obijciant nostri adversarij: quando ipse Christus persequantur tam aperte meminit, & tamen simul quotidie re ipsa docet, quam sibi curae sint, quos propter suam in confessionem infelix hic mundus persequitur.

Vita aeterna. Altera promissionis pars ad seculum futurum pertinet, in quo vitam aeternam suis data dicitur. Constat autem in scripturis vitam nomine fere omnia ea comprehendere, quae ad hominis felicitatem spectant: quae tunc demum felicitas debet censeri, si aeterna sit, & nullis fortuna casibus obnoxia. Voluit autem hanc partem adijcere, ne hij vel in terrenis huius seculi bonis acquiescant, vel se deinceps opulent, si illa ipsis non pro votis suis obtingunt. Quaecumque enim in hac vita suis Deus largitur, ipsius duntaxat bonitatis erga nos testimonia sunt, quae promissae felicitatis aeternae firmamentum firment, & quae ex cruce ad nos redeunt, molestias eorum condimento aliquo dulciori mitigent. Et tunc verò & patrimonium nostrum, cuius heredes in Christo reddimur in caelis est, ubi iuxta illam promissionem aeternum cum illo erimus. In huius consideratione quotquot diligentius parati fuerint, fortunarum suarum in hoc seculo iacturam pro lucro aestimabunt, dum modo vitam aeternam possidere queant. Et si enim opes suas non amittant propter Christi nomen, eandem tamen aliquando vitam cum vita hac praesenti relinquere cogentur. Non ergo alia lucrosior illarum iactura fore poterit, quam quae Christi nomine fit, qui & praesentis vitae necessitati succurrere potest, & olim nos in caelis regnare faciet. Amplissima itaque, suis praemia pollicetur, quibus qui non mouentur, ut in christiano nomine planè indignum esse docet, & dum sua retinere vult, vitam cum his caelestibus thesauris amittet.

Philip. 3. **Ioan. 12. 14. 17.** **3. Confidentie & securitati medetur.** Ceterum ne discipuli se iam omnia affectos putarent, sicq; suorum meritorum fiducia peractura fierent, gravem sententiam huic Christus subiicit, dicens: Multi autem primi erunt ultimi, & ultimi primi: Quasi diceret. Praestitistis huic usque, aliquid per Dei gratiam, quae vos movit, ut omnia pro habitu me sequamini. At nondum vobis omne bellum confectum putetis. Eadem enim hic ratio est, quae in reliquis certaminibus esse solet. Ut enim illic non coronatur, nisi qui legitime certando victor evaserit, nec bravio donatur, nisi qui finem cursus fuerit affectus: Ita caelestis regni bravium non vobis debentur, qui in finem usque perseveraverint. Quicumque verò, ubi manū aratro admovent, non respiciunt, indigni sunt regno Dei. Imò frequenter fit, ut qui initio praesertim emicuerunt, tandem novum postremi fiant, dum carnem in consilium adhibent, et illius impatientia superantur, vel blanditijs peccatorum turpiter cedunt. E contra qui serius accedunt, ferè reliquos perseverantia studio & zelo superant, & primi fiunt. Possunt huc Iudae & Pauli exempla referri. Ille enim cum inter primos esset, avaritiae affectu excacatus, proditor Christi factus est: Hic vero cum eo tempore adhaerens ter phariseos delitesceret, & postea ecclesiae persecutorem ageret, subito iamen conuersus, admirabilis studio & industria apostolos reliquos praevenerit, ut plus omnibus alijs laboraret. Perierunt haec ad omnes homines, & in eum finem a nobis considerari debent, ut ad perseverantiam studium excitemur, non desperemus autè temere de ijs quos Christi cognitione nondum imbutos esse certimus. Frequent enim admodum est, ut qui per omnia adversa fortiter eluctati sunt, tandem securi et quodammodo ignari rerum ad pristinos mores relabuntur. Nunquam enim quis scit satan, & quos pericula sua sperare nequit, blanditijs & falsa securitatis persuasionem seducit. Nostra ergo conditionis memores simus, & qui sibi videtur stare, videat ne cadat. Rogemus autè Deum patrem, ut nostra natura

2. Tim. 2. **Matth. 24.** **Luc. 9.**

1. Cor. 1.

ij: sua gratia & spirita medetur, & in fide vera confirmatos vita aeterna consortes reddat, per filium suum Iesum Christum, cui debetur benedictio, honor, gloria & potestas in aeternum. Amen.

Erant autem in via ascendentes Hierosolymam, & praebat eis Iesus, & expauescebant, & sequentes timebant: & assumptis rursum duodecim, & cepit eis dicere quae sibi erant eventura. Ecce ascendimus Hierosolymam, & Filius hominis tradetur principibus sacerdotum & Scribis, & eodem nabunt eum morte, tradentque eum gentibus. Et illudent illi, & flagellabunt eum, & inspuent in eum, & occident eum, & tertia die resurget.

Quoniam Deo patri, iuxta aeternum sua providentiae consilium, placuit humanum genus per filium suum mortem a peccatis & morte aeterna redimere, omnis scriptura nihil frequentius, quam huius mortem passim inculcat: quin ipse Dei filius Iesus Christus, de hac cum discipulis suis subinde agerent, hanc vitam ob causam nimirum, ut nobis certa nostrae salutis ratio constaret. Facit huc etiam praesens locus, in quo alijs quoque, grauibz de causis illa ipsa repetit, quae supra Cap. 8. & 9. de sua morte & resurrectione dixerat: partim quidem ut discipulorum timori & crucis offendiculo medeatur: partim vero ut eorundem confidentia occurrat, quae ex antea actis poterat enasci. Nam relictis omnibus suis rebus Christum haecenus secuti fuerant, & ita praesisterant, quod a iuvene illo opulento fuerat requisitum. Quo nomine a Christo non parum commendati fuerunt, & promissionem amplissimam acceperunt, sicuti nuper vidimus. Ne ergo propria iustitiae fiducia inoleserent, denud illos de salutis ratione admonet, & illam in breue compendium contrahit, ut suum hoc opus esse et hanc gloriam omnem ad se pertinere intelligant, &c. Sed singula ex ordine videamus.

Argumentum & usus praesentis loci.

Principio, quae occasione hac dicta sint, indicatur. Ascendebat Christus cum suis Hierosolymam. Discipuli vero expauescunt & timebant, nimirum quod illi hostes Christi accerrimos regnare scirent, quorum insidias & crudeles conatus iam saepius erant experti. Patet hoc ex Ioanne, qui in Iudaeam profecturus discipulos dixisse scribit: Rabbi, modò querebant te Iudaei lapidare, & iterum vadis illuc? Eluceat autem in his carnis nostrae infirmitas, quae in sanctis quoque & electis non raro sese exerit. Hosce enim ex universo mortaliu genere Christus elegerat, ut suae divinae virtutis, mortis item & resurrectionis suae testes essent. Miracula hucusque, multa & stupenda viderant. Idem in Christo omnia haberi sciebant quaeunque ad salutem faciunt, sicuti ipsorum de illo confessiones abunde docent. Et paulò ante promissione amplissima illos Christus confirmarat, quòd nec in praesenti saeculo quicquam ipsis sit defuturum, quodq; regni caelestis hereditas ipsis a Deo sit destinata. Adhuc tamen erubescunt & metuunt, & quidem Christo praesente, imò illis praesente. Exempla huius generis multa passim occurrunt. Abraham, qui Deo vocante patrium solum fortiter reliquerat, postea ignobili timore superatus, uxoris pudicitiam in periculum adduxit. Iacobus cum in Mesopotamia Dei fidem innumeris argumentis esset expertus, postea tamen Esau fratrem ita timuit, ut illum per angelos confirmari oportiret. Moysen non semel timuisse, ex illius historia patet. Quod ipsum Iosue, fortissimo heroi, & Dauidi post Goliath deuitum accidisse legimus. Elias post occisum Baalim sacerdotem, Iesabelis minis adeò terretur, ut profugus mori cupiat. Et Paulus se apud Corinthios cum multo timore & tremore verisatum esse scribit. Proponuntur haec nobis in eum finem, ut agnita nostra infirmitate minus inoleamus, nec etiam temere damnemus eos, qui cum multa bene pietate fecerint, aliquando timidiores fiunt. Praeterea ne animo concedamus, si quid tale in nobis ipsis experimur. Interim timori & infirmitati non est indulgendum, sed discipulos hosce imitemur, qui etsi timeant, nihilominus tamen Christum sequuntur, & per fidei obedientiam timorem omnem, adeoque seipsos vincunt. Docet idem Christus suo exemplo, qui cum ad montem oliuarum aliquandiu fuisset conster-natus, tandem per angelum confirmatus, hostibus suis obviam procedit, nec ipsam suo officio deest. Admitamus ergo & nos verbi Dei consolaciones, & illis animati fortiter vincamus quaeunque nobis pericula mundi hic obijcit.

Discipuli meae tuum Hierosolymam ascendere loant. 11. Sanctorum in firmitas. 10an. 15. Actuum 1. loan. 6. Matth. 16. Genes. 12. 20. Genes. 23. 10s. 7. 1. Reg. 18. 19. 1. Corinth. 2. Luc. 22. 10an. 18.